

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.40
Pol leta „ 2.20
Četrt leta „ 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „policajih“ se plačuje za navadno tristopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobačnicah v gosposki ulici blizu „treh kron“, na starem trgu in v namski ulici ter v Trstu, via Caserna, 2.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soča“ v Gorici Via Mercato 12, I., naročnina pa opravištvu „Soča“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina sniža, ako se oglase pri opravištvu.

Naši zavezniki.

Od nekdanj bilo je tako, da je bila katera država le tedaj močna na zunaj, kadar je bila doma dobro urejena in kadar je imela katero zaveznico, da se je mogla na njo naslanjati v svojih podjetjih. To načelo velja tudi dandanes, ko med evropskimi državami ni nobena tako močna, da bi se mogla vsem drugim ustavljati, in nobena tako šibka, da bi se ne mogla postaviti po robu, ako jo podpirajo in navdušujejo druge države. Tudi naša država, proti kateri se Slovani nikoli ni puntali, za katero so Slovani prelivali svojo krv, ko je leta 1848 besnela revolucija v italijanskih in madjarskih deželah, se ne more temu ogniti ter skuša, da bi imela zvestih zaveznikov v svojem početju. Uže mnogo let je Nemec naš zaveznik, to je od tistega časa, ko nas je natepel pri Kraljevem Gradcu. Čudno se bo komu zdelo, da si išče država zaveznika tam, kjer je imela pred 20 leti hudega nasprotnika; ali razmere so dandanes tako, da se zdi, da drugače ni mogoče; zato se pri vseh političnih razpravah sprejema ta politična resnica kot podlaga in nerušljiv temelj vsakotro razprave bodisi v državnem zboru ali v delegacijah.

Gotovo je, da Nemčija, na čelu jej Prusko, je dandanes velikanaka moč in da Avstrija, zvezana z Nemčijo, je mnogo krepkejša nego bi bila sama. Zato je naravno, da so naši državniki od Beusta naprej smatrali kot glavno nalogo svojega delovanja, da so gojili in krepili to zvezo in da so se tudi naše notranje zadeve vedno tako uravnale, da niso nasprotovale tej zvezi, ampak da so jo vedno podpirale. V novejših časih stopila je tudi Italija v kolo naših zaveznikov in prijateljev ter si je znala pridobiti tisti upliv na naše notranje razmere, ki smo ga dovolili Nemčiji gledé avstrijskih Nemcev. Grof Beust, ki je Avstrijo razdelil v dva dela, v Cis- in Translajtanojo, zapisal je dogodke svojega, posebno političnega življenja. Ti zapiski prišli so na svetlo v posebni knjigi, iz katere smo posneli marsikaj, posebno gledé razmere k svojim sovsemnim zaveznikom. Grof Beust pravi, da zveza z Nemčijo dá tej primestejšo roko nasproti Rusiji in da stori Rusijo nam nekoliko bolj prijazno nego bi bila sicer. Bivši av-

strijski minister zunanjih zadev pripoveduje na dolgo in široko o dogovorih med ministri in vladarji avstrijskimi in pruskimi leta 1870 in 1871 v Gasteinu in Solnogradu. Pravi, da z obeh stranij so se izražalo iste misli in ista načela ter da zveza se je kazala naravna in neobhodno potrebna. Bismarck ni stavil nikakih pogojev gladé naše notranje uredbe, nemški cesar Vilhelm je pa pogosto ponavljal, naj skrbi avstrijska vlada, da ne bodo avstrijski Nemci obručali svojih glav proti njemu in da mu ne bodo napravljali sitnostij. Grof Beust razlaga, kako potrebno je, da se v Avstriji ne dá nemškim probivalcem niti najmanjšega povoda, da bi se ozirali proti Berlinu. To bi bilo, pravi, jako nevarno in neinška bi najbrže ne mogla prestati nemškega upitja, prihajajočega iz Avstrije, kakor ni mogla Avstrija prestati glasu zatiranih Nemcev v Šlesviku in Holštajnu, za katere je šla celo v vojsko leta 1863.

Zveza Avstrijo z Nemčijo je Beustu glavni pogoj za ohranjenje miru in ravnotežja v Evropi; prvi pogoj tako stalno in nerušljivo zvezo mu je pa to, da se Nemcem v Avstriji ne dá niti najmanjši povod k tožbam. Kako težavno je to, lahko vsakdo izprivedi; a kako vestno so naša vlada trudi, da bi Nemce zadovoljila in da bi jim odvzela najmanjši povod nezadovoljnosti in tožovanja, uči nas vsakdanja skušnjava. Slovenci na Koroskem, na Štajerskem, na Kranjskem in na Primorskem čutimo ob vsaki priliki in nepriliki moč in težo nemške omike in nemškega jezika. Ako ima Nemčija skrivnih poročevalcov in ogleduhov v Avstriji, jej gotovo ne morejo poročati, da bi se za vsako peščico nemških otrok ne ustanovila nemška šola ali da bi sodnijski in upravni uradi ne skrbeli, da se ohrani tisti jezik, ki je veljal takrat, ko raven njega pri nas ni bilo drugega omiknega jezika, in ko ni bilo uradnikov, ki bi razen „državnega“ znali tudi ljudski jezik. Ako je res, da nemško-avstrijska zveza zahteva zadovoljnost nemškega prebivalstva v Avstriji, tedaj menimo, da smo zdaj tako pristrani prijatelji s Prusi, da poteče mnogo časa, predno nas razdružijo.

Kdor ima, hrepenj po večjem. Tako tudi države, in tako tudi Avstrija. Če imamo zaveznika na severu, zakaj bi ga ne imeli na jugu? In res; govori se, da

Italijo nas veže najtesnejša prijateljska vez. Če zahteva Italija kot pogoj svojega prijateljstva in društva za avstrijsko Italijane to, kar Nemčija za avstrijsko Nemce, tedaj ne moremo dvomiti niti za trenotek, da Italija bo za vsak bojni slučaj naša najbližnja zaveznica, kajti Italijanom v Primorji in na Tirolskem se je že zdavna uzel najmanjši povod pritožbam in nezadovoljnosti. V Gorici n. pr. manjkajo jim edino le srednje šole; ali za te se ne poganjajo, ker vejo, da potem bi tudi Slovenci dobili svojo, katerih jim ne privoščijo; pač pa se potegujejo za italijansko vsučiljšče, ker manjjo, da to se vendar ne dovoli Slovincem. Drugih pametnih želj ali potreb ne morejo navesti, nespametnih se pa sramujejo. Primorski Slovani smo živa pričča, da Italijanom v Primorji se ne daja niti najmanjši povod k nezadovoljnosti in da se jim godi za njih stran prav tako, kakor Nemcem po drugi strani. Zato so pa tudi med seboj tako dobri prijatelji na naše stroške. Iz tega prosočnega položaja avstrijskih Italijanov nasproti Slovanom sklepamo, da v resnici smo tudi z Italijo v prijateljski zvezi in da zato se Italijanom tako salamensko dobro godi, da bi se ne potoževali, da bi njih glas ne segal čez morje, da bi irredenta ne delala proglašice Italijanski vladi, da bi ne motila njene zveze z Avstrijo.

Zaveznike torej imamo, ali dragi so. Kot čono zaveznikstva zahtevajo, naj se izvrši mirnim potom to, kar so hoteli drugi doseči siloma in hrupno. Če tudi pri tem trpimo, moramo vendar biti zadovoljni, da se godi vse mirno in prijaznim potom. Trdno se nadejamo, da pride čas, ko prinese tudi nam zaveznikstvo korist. Zavezati se hočemo s postavnostjo in z vztrajnim delom; na pomoč nam pridejo novi časi in zmaga večnih idej. Nemčija in Italija držite se v svojih odnošajih ne zunaj in v svojih političnih zvezah narodnih načel. Tudi Avstrija se ne bo mogla ustavljati zahtevam novega časa in nastopi kot pokroviteljica narodne ravnopravnosti, katero uže priznava v členu XIX. temeljne postave z dne 21. dec. 1867.

V tem je velika razlika med Avstrijo in našimi zavezniki, da ti poudarjajo in ščitijo le eno narodnost, oziroma gospostvo enega naroda nad drugimi; Avstrija pa zagotavlja enake pravice vsem

LISTEK.

Josip Cusani recte Kosan,
slovenski pisatelj.

(Priobčil Jos. Balič.)

Goriška prelepa deželica ima uže od nekdanj mnogo odličnih mož in raznovrstnih pisateljev. Mej temi Slovinci niso najzadnji. Uže v stareji dobi so se šdikovali nekateri osebno v škofovskem dostojanstvu. Urban Textor, *) Konrad Glusič, Ivan Tavčar itd. so bili sinovi našega priprostega ljudstva, a bistre glavice, energični in delavni možje, kakeršnih je bilo treba v onih burnih časih.

Pa tudi mej umetelniki, zlasti pa mej pisatelji pazujemo na Goriškem uže v 17. in 18. stoletju lepo številno Slovencev. Martin Bavčar, **) Leo-

*) Morelli piše v svoji zgodovini (vol. III, pag. 357), da je bil Textor Kraševac. Mogoče; a jaz slutim, da mu je bila rojstna vas Peč poleg Mirna. Iz šempeterskih krstnih knjig sem se namreč prepričal, da je bivala v Peči koncem 16. stoletja družina s polatinjenim priimkom Textor. Iz istih knjig sem se tudi prepričal, da je bil uže l. 1589. nekdo kračen: „a Vincentio Textore plebano in Merna.“

**) Martin Bavčar je med prvimi starejšimi pisatelji goriškimi ter ob enem prvi zgodovinar goriški. Rodil se je v Solkanu, a kedaj, ne vemo. Nekdanji prost goriški Peter Anton baron Codelli piše v drugi izdaji svoje knjige „Gli Scrittori Friulano-Austriaci,“ da se je Bavčar porodil v Solkanu 11. nov. 1595., v tretji izdaji pa je to opustil, pišeč tako le: „Martino nacque in Salcano, villaggio non molto discosto da

nelli (Jaannes Babt. à S. Cruco), Ivan Jožef Busiz recte Božič, Gregor Grbec, Ivan Marija Marušič, Štefan Možetič, Ivan Marija Žbogar, Žiga Žigon, Matevž Drakonja, Pavel Mesar, Franc Ksaver Kalčič, Jožef Kosan, Franc Ksaver Galičič, Anton Muznik, Franc Keaver Križman, Anton Prividal, Štefan Kemperle itd. so bili pisatelji našega rodu. Spominjali so se jih v svojih delih do zdaj večinom le neslovenski pisatelji, mej prvimi Morelli in Codelli. *) Zlasti zadnji se je v tej stvari zares veliko trudil, takó, da ga sam

Gorizia sul principio del secolo decimo settimo. — Martin se je rodil v Solkanu, vasi ne mnogo oddaljeni od Gorice, v začetku 17. stoletja (op. c. pag. 46). Uzrok tej premembi sem našel jaz v jednom eksemplaru omenjene knjige, kojega hrani v domači knjižnici Sesto baron Codelli v Muši. Na robu dotične knjige prav na oni strani, na kateri je o Bavčarji govor, stoji namreč zapisano te le vsakako verjetne besede: „la poca cura di libri battesimali non ci permette d'additare il giorno di sua nascita; — mala skrb za krstne knjige nam ne dovoljuje, da bi zaznamovali rojstni dan.“ Iz te na vsak način pisateljeve opazke je jasno, da Bavčarjevega rojstnega dne in leta ne izvemó več.

*) Prav za pravo sta tudi Morelli in Codelli slovenske korenike, kajti kakor je iz Bojana nastal Bojani, iz Kolovrata Colloredo, iz Čuka Zucco, iz Požara Posarelli, iz Zemlerja Semler, kesneje Sembler, iz Božiča Bosizio, iz Grabca Grabitio itd., tako tudi Morelli ni drugo nego Morel, in Codelli je pokrevka od Kodelle. Morelli so še na Kanalskem, kakor tudi v Ravneh blizu Črnič; prav tako se na Kanalskem tudi Kodeljčevih ne manjka, v Koboridu se jeden piše celo Kodeli.

Dellabona v tem obziru hvali. *) Priobčil je namreč koncem minolega stoletja zanimivo knjigo naslovom: „Gli scrittori Friulano-Austriaci degli ultimi due secoli — Laško-avstrijski pisatelji zadnjih dveh stoletij,“ ki je doživela tri natiske, zadnji l. 1792.

Od Slovencev se je bavil v novejšem času z goriško, osobito cerkveno zgodovino še največ prerano umrl Štefan Kocijančič. Kakor čebelica, nabirajoča sladko strd, beležil je vsako drobtinico v našlašč napravljeno debelo knjigo.**) In res, uprav njemu se imamo zahvaliti za več neprecenljivih podatkov, ki bodo prihodnjim goriškim zgodovinarjem in življenjepiscem brez dvoma mnogo koristili.

Pri vsem tem je v zgodovini naših zedinjenih pokneženih grofj sploh, kakor tudi posamnih odličnih mož posebe, še marsikaj nejasnega, pomanjkljivega in celo popolnem neznanega. Naša dolžnost je torej, da nejasno razjasnimo, pomanjkljivo dopolnimo in neznano naznamimo, ako je to v naši moči. Zato menim, da ne bo odroč, ako zopet priobčim par vrstic o Josipu Kosanu, slovenskem pisatelju.

Rekel sem, da imamo goriški Slovenci uže v stareji dobi lepo število pisateljev, ali ti so pisali večinom v ptujih jezicih ter imajo le v občnem kulturnem razvoju svojo veljavo. Borno malo pa imamo pisateljev iz onih časov, ki bi bili pisali v premilem maternem jeziku. In vendar (v svojo sramoto moramo priznati) tudi teh skoro niti po imenu ne poz-

*) Glej Morelli, Storia, vol. 4., pag. 243.

**) Meni jo je bil pokazal meseca septembra l. 1878. ter mi pri tej priliki rekel, da se uže nad dvajset let peča z domačo zgodovino.

narodom in proglašajo tedaj ravnopravnost narodov. Kadar doseže Avstrija namen, ki jej je po naravi odločen, hvalili jo bodo vsi narodi. Mnogi pa ne razumejo njenega namena ter mislijo, da mora posnemati Nemčijo in Italijo ter dati vse pravice v kateri deželi le enemu (resničnemu ali izmišljenemu) narodu (na veliko škodo drugih). To mnenje je popolnoma krivo, ker zahteva od države nekaj, kar je proti njeni sestavi in valed tega proti njeni naravi.

„Slovenski jez“

narodno politično društvo v Brdih,

poganja se, kakor je razvidno iz raznih njegovih korakov, vztrajno in pogumno za pravice naroda slovenskega, za splošno veljavo državnih temeljnih postav, ter za avstrijski duh na meji italijanski, kjer smo neposredni sosedi onim življenjem, ki neorestanto poudarjajo, kolikor jim je dovoljeno, da Italija je središčena, pa ne še dovršena, da ima naravno in zgodovinsko pravico do vseh zemelj, kjer se sliši sladki glas italijanskega jezika. Razumno je, da „Slovenski jez“ je izvrstno avstrijsko društvo, katero zasluži v Trstu in na Dunaji največjo hvalo in najkrepkejšo podporo. O njegovih izrednih vseh gledé narodno probujenosti med narodom pričajo razna poročila v slovenskih listih ter mnogi shodi in besede, prirejane po tem društvu. Kake vpehe je imelo društvo z ozirom na upravo naših Brd, kažejo raznovrstne prošnje, odposlane v tem pogledu, in rešitve, ki so na njo došle. V zadnjem ozirom dobili smo od društvenega predsedništva pismo, ki se tako le glasi:

„Sinodi prejel sem naše prošnje od pravnega ministerstva ter Vam jih koj pošljem, ker bo tiskarici lažje po teh čednih spisih tiskati, nego po onih popravljenih. Priporočite, da bi jih ne zamazali preveč, ker bi jih znalo naše društvo še rabiti. Po dovršenem tisku, mi vrnete, kar bo za rabo.

Mislím, da bi bilo prav tiskati obe te prošnji, ker je bila I. od 12. julija 1882 dodana kakor priloga A. k II. prošnji od 18. avg. 1886, in ker je ona tej v pojasnilo. (Natisnili smo samo II. prošnjo, ker v bistvu se ujemata in ker posnetek prve prošnje je bila „Soča“ prinesla uže pred leti. Ur.)

Pri II. prošnji se vidi, kako je ministerki poročevalac se svinčnikom zaznamoval važniše pritožbe.

Ministerstvo notranjih zadev ni vrnilo prošnje, ampak je poslalo samo odlok (po c. k. okrajnem glavarstvu v Gradišči, priobčen v 10. št. letošnje „Soče“.)

Priložil sem Vam tudi tri odloke, namreč I. od c. k. okr. glavarstva v Gradišči z dne 7. febr. 1887 št. 2131; II. od c. k. okr. sodnije v Korminu z dne 29. januarja 1887 št. 7 praes.; III. od iste sodnije z dne 19. febr. 1887 št. 17. praes. Vse tri Vam vročujem v izvorniku ali originalu, da bote videli, kako nam uradi pišejo. Prosim Vas uljudno, da poslovenite vse odloke, potem je na konci prošnji natisnite v obeh jezikih ter povrnite za prihodnjo rabo! (Naše predsedništvo ni prestavljajni urad; ako Vaše društvo ne razume, kaj mu je bilo odgovorjeno, obrnite se

namo. Ni čudo torej, ako jih ptuje sebi prisvajajo.

Kakor z drugimi goriškimi pisatelji, tako je tudi z našim Kosanom. Prvi ga omenja Codelli, ki pa natanjko ne vé, kje se je rodil. V gore omenjeni knjigi piše na str. 101: „Cusani Giuseppe nacque circa l'anno 1698 in questo contado; — Kosan Josip rodil se je okolo leta 1698 v tej okolici.“ Jaz sem pa po sreči našel, da se je rodil v Šempetru pri Gorici. V dotični krstni knjigi čitamo namreč, da je bil krščen 14. marcija l. 1702.: „Josephus filius legitimus et naturalis Stephani Cusan et uxoris ejus Agnae de S. Petro; — Josip, zakonski in pravi sin Stefana Kosana in njegove žene Ane iz St. Petra.“ Kakor vidimo, je priimek v krstni knjigi pravilno zapisan, tako namreč, kakor ga je ljudstvo izgovarjalo. Še dan danes pravijo Šempeterci neki družini „pri Kosanu“, dasi je ta rodbina po možkeji strani najbrže uže z našim Josipom izumrla.

Iz Kosanovega življenja znamo po Codelliju tole: (Cusani) „si fece cappuccino, indi frate conventuale, poi prete secolare; — bil je kapucin, potem konventual (franciškan), slednjič svetni duhovnik.“ Po Kocijančičevem raziskavanju znamo točno, da je bil 24. apr. l. 1727 kapelan (coop.) v Šempasu, a kmalu potem se je bil menda pomenišil; čez malo let ga vuovič nahajamo kaplana v Šempasu; *) od l. 1739-1755 je služboval v Stanjelu; na starost pa se je bil zopet pobral v samostan, kjer je tudi umrl.

Kosan je v svojem barnem življenju rad zahajal v rojstno mu vas, kar očitno pričajo krstne knjige, v katerih se pogosto čita, da je tega, ali onega krstili, ali držal v krstu. Pri tej priliki se različno podpisuje: Cusani, Chusani, Cusani itd.

Kaj pa je neki spisal Kosan? Spisal je dvoje kajig. Prva je „Catechismus Slavonicus; — Slovenski katekizem;“ druga pa „Christianus

*) V dotični krstni knjigi šempeterski se čita, da je bil 8. jan. 1737. še vedno kaplan v Šempasu.

na dotično mesto, ki je dolžno odgovoriti Vam v umljivem jeziku. Ur.)

Kakor kažejo oloki, bile so preiskave o naših pritožbah, in bili so naši uradniki osupli, vendar pa nam ne očitaja, da bi bile pritožbe neresnične.“

Prošnja „Slov. jez“ bila je odbita s pojasnilom, da c. k. sodnije in c. k. notarji uradujejo slovenski, kolikor dopušča jezikovno znanje sedanjega osebstva, ter da so se izdali ukazi, ki zagotovijo še talceje izvršitev državnih postav v smislu „Jezove“ prošnje. Če se to uresniči, dobimo vsaj nekaj, in časom morda vendar dosežemo, kar želimo.

Dopisi.

V Grgarj, 22. marca. — V porazumljenji z županstvom, cerkvenim oskrbništvom in krajnim šolskim svetom želi in prosi podpisani, naj bi slavni c. k. okrajni šolski svet v Gorici blagovolil na izpraznjeni ljudski šoli v Grgarji imenovati učitelja, ki je zmožen opravljati tudi službo občinskega tajnika in cerkvenega organista. Za prvo službo dobi 100 gl., za drugo pa 90 gl. letne plače. Pri tej priliki štejem si v dolžnost izreči svojo presčno zahvalo g. V. Vodopivcu, ki je 7¼ leta služboval v Grgarji kot učitelj in je tukajšnjo mladino prav lepo podučeval, tako da si je pridobil rahla srca vseh otrok, ki so ga ljubili in spoštovali. Trojno službo, učiteljsko, orglarško in tajniško izpolnjeval je natanko vestno v veliko zadovoljnost občinarjev. Hvala mu lepa; žal nam je, da nas je zapustil. Želimu mu obilno srečo v novi službi v Podgori; k nam pa naj bi došel naslednik, njemu enak. Andrej Leban, vikar.

Trnovo, 12. marca. — Prinesla si, draga „Soča“, v svoji 1. letošnji številki dopis s Trnovega, ki je kazal svetlo stran naše občine. Dopisnik je spodbujal, naj drugi njega posnemajo in pišejo o lepših stvaréh. Ali žal! jaz ne morem hoditi po njegovem potu. Poslušajte, potrpežljivi rodoljubi, mene nadležneža.

Vsak gospodar, ki hoče vzdrževati se pri svojem promozenju, mora računati dohodke in stroške. Za občinsko premoženje so postavljeni starašine, katerim pravimo pri nas „možaki“. Oni volijo očeta župana; ta pa mora imeti glavo na pravem mestu; drugače gorje občini. V naši občini ni vsa v redu; posebno gospodarstvo je tako, da Bogu se usmili. Račune za preteklo leto razpostavili so v pregled po postavi; vsaj preklicano je bilo tako. Ali menite, da smo jih šli gledat? kaj še! niti na misel nam to ni prišlo. Zanašamo se, da računni so pravični, ker se delajo vsako leto proti, in pa saj jih že v Gorici pregledajo. Možaki so račune potrdili. Zanesemo se na možake, možaki na župana in na deželni odbor, župan na tajnika, tajnik na samega sebe in na deželni odbor. Računi so res bili sklenjeni, pa le tisti, ki romajo v Gorico na pregled.

moribundus SS. Sacramentis provivus etc. Venetiis 1749 in 8. vo pagg. 285 (Umirajoč kristijan, previden se ss. sakramenti. V Benetkah 1749.)

Prvo knjigo omenja Codelli, za drugo pa ne vo. Sicer pa se je Kosanov katekizem najbrže pozgubil, kajti staknoti ga ni mogel niti Kocijančič. *) Codelli pa ga je imel v roci, kajti hvali ga, da je podučljiv, mladini in duhovskim učiteljem vrlo koristen ter da je po Bellarminovem posnet. Pri vsem tem svedoči Codelli sam, da je moral biti ta katekizem uže takrat zelo redok. Govorec o njem piše namreč l. c. tako le: „la qual opera ci fu fatto supporre essere d'un tal Clepse,“ iz česar sledi, da so uže takrat bolj poznali Klapsčeto v, **) nego Kosanov katekizem.

Tudi druga Kosanova knjiga „Christianus moribundus“ je jako redka. Jaz sem jo po naključju našel v šempeterski farni knjižnici, kjer se menda še hrani. Ker je to najbrže edini še ostali eksemplar, moral bi se zvesto čuvati. Knjiga je sicer večinom latinsko pisana, ima pa vmes več slovenskih ogovorov, molitev in izpraševanje vesti. Jaz sem jo s polnim naslovom naznanil v „Glasu“ l. 1875. list 35. Umeje se samo ob sebi, da nimate Kosanovi knjigi nikake bistveno slovstvene veljave, a za nas je uže to zanimivo, da so sploh pisane v slovenščini, ki ima, če drugače ne, v slovniškem obziru svojo vrednost.

*) Glej Historia Archidiececesis Goritiensis, pag. 161.

**) Pavel France Klapsče recte Hlapše, rojen v Kostelu, je bil „Protonotarius Apostolicus, Comes Palatinus, Eques, Canonicus Petenensis“, celih 40 let župnik v Tomaji ter je izdal v slovenskem jeziku knjige „Synopsis catechetica“ prvič l. 1743., drugič l. 1757. Umrl je 31. jan 1772. v 84. letu svoje starosti. Sicer glej tržanski dijecezanski list „Caria Episcopalis“ l. 1866. str. 21-22.

Zvedeli smo od starašin, da za pojasnilo o bolnišničnih stroških so se v seji pokazali neki listi, ki povejo le število denara, enkrat plačanega, n. pr. 50 gold. Kteri so pa bili tisti bolniki, v kakem mestu in v katerih bolnišnicah so se zdravili, koliko stane vsaka bolezen, kako dolga je bila: tega ni bilo zapisano v tistih listih, in župan ni hotel ali mogel povedati starašinam. Ker so le zahtevali pojasnil, je prebrisani tajnik razlagal lepo in milo, da takih izkazov nimajo, da deželni odbor ne pošlje nič, da te reči pridejo vse od glavarstva in vse grede skoz glavarstvo, da res ono pošlje take izkaze, ki povejo, kdo je bolan, koliko časa in kje, pa da morajo take izkaze podpisati, kakor bi bila pobotnica, in glavarstvu vrniti; zapisnika pa da nimajo v županstvu o teh rečeh, zato da ni mogoče ničesa pojasniti, ker v glavi videti ne obdržé. — In res vsi starašine trde enoglasno, da o posameznih bolnikih nič ne vedo ni letos, ni lani, ni od poprej, razen če je bil župan ali tajnik tako dober, da je v spominu kaj obdržal od tega ali onega in povedal. — Navadno imata župan in tajnik te reči za skrivnost; starašine niso vredni, to vedeti. Saj ona sama sprejemata vse od glavarstva, podpisujeta, da sta vide/a in potrdila, ter vrneta izkaz nazaj! Če pa to ni tako, če starašine o tem vejo, in se med ljudstvo neresnica raznaša, naj pa kak starašina v „Soči“ dá pojasnilo, da se resnica izvé. Če je pa res, kar pišem, zakaj ne zahtovajo starašine v sejah, da se napravi poseben zapisnik o bolnikih, za ktere davkoplačevalci toliko denara trosijo? Ali jih niso volilci za to izvolili, da pazijo na občinsko premoženje? Vprašam starašine, ali hočejo od zdaj naprej povedati imena bolnikov, ki so do sedaj se zdravili, in kje so bili bolni, in koliko stanejo? Če se ne spominja več ni župan, ni tajnik, naj se obrnejo kam drugam, gotovo imajo v Gorici kje prepise. Pojdite pozvedavat, saj vas ne udarijo! Mislím vendar, da občina, ki je primorana stotake plačevati za svoje reveže, véasih za potopuho, katerih bi nekteri lahko sami plačali, ima pač pravico, vsaj izvedeti, kdo so tisti, za ktere plačuje. Marsikdo bi lahko kaj povrnil in morda rad povrnil, če bi ga kdo po tem vprašal. Ali jih plačujeta samo župan in tajnik? in ne cela občina? Čemu skrivata? naj pa sama plačujeta, ki sama vesta za skrivnost.

S Trnovega, 16. marca. — Zadnjič poročal sem Vam, kako se godi pri nas s plačevanjem bolniških stroškov. Pa vse to je le malenkost; saj vendar vemo, da ti stroški so resnični, ker pridejo od c. k. glavarstva in račune potrdi deželni odbor vsako leto sproti. Ali tu imamo še posebno domačo računo, za ktere deželni odbor nič ne vé, ker ostanejo le doma v županstvu. Ti so nam velika skrb; za te se bojimo. Trnovo je s plačili preobloženo, ker razen prav malega pašnika in neke malenkosti nima občina ničesa in ljudstvo mora za vsako potreščino v žep segniti. Vse to nabirajo doma, plačujejo doma in račun ostane doma. Premislite! Župan pobira plačo za g. vikarja, za cerkvenika, za organista, za poljskega čuvaja; pred malo leti so napravili novo pokopališče za 1500 gold.; od katerih je menda občina dolžna še 400, rečem menda, ker tega nikdo ne vé razen župana in tistega, komur smo dolžni. Kupili so za občino kos novega pašnika, za kateri niso dali še solda; še obresti ne vem, kako pokrivajo. Za ta pašnik in za pokopališče, pravijo, da je dolžna občina čez tri tisoč (3000) gold. Za gotovo ne vé nikdo, tudi od starašin le nekteri, in čistega računa ne vé nobeden razen tajnika. Skoro bi stavil, da niti župan ne vé tega natančno. Naše ljudstvo skladalo je pri vsem tem hvalevredno za cerkvene poprave in olepšave obilno prostovoljnih miloščin in starašinstvo dodalo je 200 gl., ktere je naložilo na davke. Koliko je že iztirjanega na ta račun, vé razen župana malokdo.

Od kupne cene za omenjeni pašnik plačujejo se obresti, pa nihče ne vé, s kakim denarom se pokrivajo, morda niti župan, dokler mu tajnik ne napravi računov. Kdo pa bo ta dolg za pašnik plačeval, ne vé ni župan, ni tajnik, ampak sam Bog, ker namenjeno je, da pašnik se z občinskim vred med občinarje razdeli. Dokler pa ljudstvo ne vé, po kakim meri dobi vsakdo svoj delež, ne more nikdo vedeti, po kakim meri bodo plačevali. Najpoglavitiše je, da se to določi, potem se le pride na vrsto plačevanje. Menite pa, da se kdo briga za to? Kaj še! To se lahko odloži, obresti naj za dolg le tečejo. Domačo vojsko kuriti in vrniti se v število onih, ki slišijo na „mi ukažemo“, to je glavna stvar; za vse drugo jim je skrb, kakor za lanski sneg.

Posestnik prodanega pašnika bi se rad utrdil in vedel pri čem je, ter toži županstvo zastran plačila. Župan je najel zagovornika, posestnik tudi. Pravda teče. Prva obravnava bila je odložena, ker je advokat obotel; pri drugi obravnavi je zbolel po naključju drugi advokat; potem se odložil spet, ker ni dokazano, da je občina dolžna; zateva spet, ker deželni odbor ni kupčije potrdil. Tako mora vleči se na dolg po stari navadi. Stroškov je menda že zdaj čez

(Dalje v prilogi.)

Priloga k 13. številki „Soče.“

poldrugo sto goldinarjev. Kedaj bo konec, sodita najlaglje advokata. Menite pa, da je župan vprašal starašinstvo za dovoljenje pravnih stroškov, ali da jih je v sejo sklical in jim povedal pravdo? Tega ni treba pri nas. Starašine godrnjajo. Ali če so pametni, naj v prihodnji seji povejo, da tisti, ki je župana pooblastil za to nepotrebno pravdo, naj plača. Taki vender ne bojo, da bi občini te stroške naložili. Gorje vam, starašine, ako bi s tem občino oškodovali, če tudi bi bili tajnikovi hlapci. Kako bi se pred ljudstvom opravičili? — Imam le še na sreci; a to prihodnjič.

Grahovo, 22. marca. — Dopisnik z Grahovega v zadnji številki „Soče“ dobil je okus na meni in me hoče pred svetom črniti. Začel je svoj dopis tam, kjer ga najbolje tišči, namreč pri volitvah in pravi, da ste se vzbudili o volitvi novega starašinstva, ki se je vršila 25. januarja t. l., dve stranki, ena namreč podpisanega kot župana in druga pa nasprotna. Gosp. dopisnik se o tem pa zelo moti, kajti ni res, da bi bil jaz kako stranko skupaj spravljal. Mogoče je sicer, da se je taka rodila, ali meni bilo je to neznano in se sploh za to zadevo nisem čisto nič brigal, ker mi za to stvar ni bilo veliko mar. To pa vem in lahko rečem, da je nasprotna stranka po agitatorjih, ki so v občini le za to, da poštenemu ljudstvu mir kalijo, na vse kriplje delala, celo glasove prosila, da bi ne bili izvoljeni ni jaz ni sedanjí starašine v obč. zbor, kar ji je pa spodletelo. Ako se je pravično voljenim starašinom zdelo potrebno vložiti proti volitvi nekaterih izvoljencev pritožbo, meni sicer ni bilo znano, moram jim pa v tem le pritrditi. Kolikor je meni znano, pritožniki niso v manjšini, kakor dopisnik trdi, in se tudi niso zaradi tega pritožili, marveč pritožili so se, da bi se odstranili oni, ki so nepostavno izvoljeni, kar bi bilo tudi pravično. Županova stranka, kakor jo sicer dopisnik imenuje, ni pripeljala na volišče nikakega volilca, ampak prosto je bilo vsakemu, ki uživa volilno pravico, udeležiti se volitve. Mogoče je torej, da se je volitve udeležil kdo, ki ni imel pravice voliti, ali meni kot predsedniku volilne komisije taki po obrazu niso bili znani. O preganjanju volilcev k volitvi ni mi znano nič in tudi mi ni bilo nič mar, naj volijo, kogar hočejo; še manj bilo mi je znano, da bi se bilo kje klicalo, naj se zoper volitev pritožba vloží. Ako se je to godilo, zgodilo se je brez mojega vedenja; zatorej je neresnica in izmišljotina go-p. dopisnika, da bi bil jaz koga k pritožbi napeljeval, naj si bo v tem ali onem kraju. V županstvo se nikdar nisem silil in uže pred 3 leti ko sem bil prvič za župana izvoljen, branil sem se te izvolitve; a ker je ljudstvo tako želelo, prevzel sem to sicer častno a težko mesto, ter vodil sem županstvena opravila, kolikor mi je bilo mogoče postavno. Ako se je pa nasprotnikom v tem času na podlagi postavnih določeb kaka krivica godila, na to nisem gledal. Če tudi so torej nasprotniki pred volitvijo na vse načine delali, po županiji glasove nabirali in bi jih bili še celo kupili, ako bi bili na prodaj, vender voljen sem bil v obč. zbor z 59 glasovi proti 5. To v majhno pojasnilo.

Franc Brišar, župan.

Iz Soške doline, dne 8. marcija 1887. — Dne 18. februarja 1887 ob 3 urah popoldne bila je v Volčah volitev novega župana. Ker se malokdaj pripeti, da bi moral župana žreb odločiti, naj mi bude dovoljeno spregovoriti par besedic o tej volitvi. Rudostno dospem omenjenega dne proti večeru s svojim nalozenim vozom v Volče. Ker pa je prav tiste dni tak mraz pritiskal v naših krajih, kakeršnega stari ljudje ne pamtijo v tako poznem času, sklenem prenočiti v Volčah, da se z živinco za daljšo pot ogrejem in pokrepčam. Ustavim se, kakor po navadi „Pri pošti“ in poprašam po gospodarji, starem znanici in prijatelji; a odgovori se mi, da je pri volitvi novega župana. Komaj se usedem h kozarcu črnega Istrijanca, pridromlja po cesti nenavadno navdušen sivoglav možiček, kateri naznani vsacemu, kogar sreča, da stari župan je zopet voljen županom. Ne meneč se za to, sedim za mizo ter se pogovarjam z možem tik mene sedečim. A ni dolgo trpelo, da se zasliši pok možnarjev, ki so naznaujali kako novico ali vesel dogodek. Bil sem uže vznemirjen in rad bi bil svojo radovednost nasitil, kar stopi v sobo 9 meni dobro znanih mož, starašin občine Volčanske. Vsi so se smehljali in krčmar, moj stari znanec, se mi približa in reče: „Propadli smo, ali častno; sreča nam ni bila mila; imeli smo 9 nasprotnikov in treba je bilo, da je odločil žreb.“ Tedaj žreb je odločil, in tako veselje, tako streljanje!

Ali to ni bilo še dosti. Novovoljeni ali bolje rečeno stari po žrebu potrjeni župan pošlje v bližnji trg Tolmin po godbo (dasi je bilo v petek). Ne vem, kako je bilo to mogoče, ali godba je prišla iz bližnjega Tolmina tako hitro, kakor da bi bila pri jasnem dnevu iz oblakov padla. Ne morem drugače misliti, nego da je bila godba uže poprej naročena.

Ko omenjeni starašine godbo zaslišijo, odpravijo se užaljeni na svoj dom. — Ali mislite si predrznost županovo in njegove stranke; proti polnoči morala je godba proti svoji volji demonstrativno svirati pod stanovanjem nasprotnega županskega kandidata, kateri je po žrebu propadel. Ne čudim se županu in privoščim mu to otročje veselje, ali čudim se njegovim pristašem, katere so imeli do zdaj za možake in kateri so se tudi kot taki kazali. Ne obsojam nikogar; ali prihodnost pokaže sad njihovega delovanja.

Če pomislim, kako imeniten je županski posel v sedanjih časih, ker je župan, lahko rečem, vladar svoji občini zdi se mi, da župan mora uživati zaupanje, če ne vseh, vsaj večine občinarjev. Koliko zaupanja pa uživa župan, katerega volitev je moral žreb odločiti, mislite si sami. Zvedel sem še nekaj važnih resnic, zadevajočih to volitev, katerih pa v korist županovo ne mislim objaviti, ako ne bodem v to primoran. Voznik.

Iz Volč, 16. marcija 1887. — (Pozna zima, nesreča). Kolikor pomni sedanjí rod, bila je zima neznozna l. 1832. Takrat bila je Soča tako premrznila, da je malo manjkalo, da se niso vozili čez njo, kakor po ruskej Nevi; vender tako pozne zime ko letos ne pomni sedanjí rod. Promet na državnej cesti je zaradi zametov od ponedeljka 14. t. m. do sedaj, ko to pišem, popolnoma zaprt in ni upanja, da bi bilo kmalu bolje. Snežno oralo odpovedalo je svojo službo; ni več mogoče prodreti z njim na nekkih mestih, kjer je sneg nad dva metra visok. Vse se giblje pod vodstvom cestnega pristava g. Gablerja; dela se na vse pretege, da bi se cesta kmalu prometu izročila; ali le malo je nade, kajti komaj popusté delavci delo na enem kosu ceste in se lotijo drugega, vže je prvi popolnoma zameten.

Hvaležni pa smo g. Gablerju, da tako marljivo skrbi, da bi bil promet kmalu odprt; pri delu je on prvi, a slednji je zapusti. — Kaj mora biti pa po širnem svetu? Marsikateri kmetovalec boji se bližnje prihodnosti; biti zna tudi pozna pomlad in vsled tega bo pomanjkovalo klaje živini, poleg sadjereje edini zaslonbi tukajšnjemu kmetu. Upanje stavimo na Vsemogočega kateri nas izvestno ne ostavi in ne zapusti.

Huda zima združena še s hujšo, s kužnim žganjepitjem, tirjala je tudi svojo žrtev.

Edini 26 letni krepki sin premožne udove s Čiginja napotil se je preteklo nedeljo iz Ročinja s tovarišem domov. Ustavila sta se še pri opekarnici v Ušniku pri drugih tovariših, da sta z njimi pila.

Trije napotijo se potem proti komaj četrte ure oddaljenemu domu okolo 9. ure zvečer, ali bili so preobloženi žgane pijače. Med potom zaostal je zgoraj omenjeni mladenič.

Drugi dan iskalo ga je 12 Čiginjskih mož; a našli so mrtvega še le včeraj popoldne v Ušniku blizu opekarnice, in sicer v rovu pri mostu na državni cesti. Uboga, nesrečna mati! ni se prešlo leto, odkar jej je na postaji v Divači umrl v naročji mlajši sin, ki se je vračal bolan od vojakov.

Iz Volčanske fare, 22. marca. — V nedeljo 13. t. m. šla sta dva moža iz županije Ajba pri Kanalu k Fonov (2 uri hodá iz Volč), da bi kupila vsak pol centa krompirja za seme. Edeu bil je star okolo 50 let, in je bil že izročil premoženje svojemu sinu, drugi; ki je bil še v samskem stanu, imel je blizu 40 let. Okolo 4 ur odrineta od Fonov, ko je vže začel sneg naletavati, ter gresta od Fonov navzgor, potem po ravni stezi vprek senožetij in po vrhu hriba naprej proti svojej domačiji (od Fonov do Ajbajske županije je menda blizu 2 uri hoda). Celih 8 dnij ni nihče vedel za ta 2 človeka; pa saj tudi ni mogel nihče od doma. V nedeljo 20. t. m. prišlo je bilo v Volče kakih 5 krepkih mož Benečanov po nekaj robe. Ti so pripovedovali žalostno novico, da so našli na Volkovi ježi koš krompirja in streljaj naprej proti Stemenu pa mrtvega moža, ki ga ne poznajo. To se donese tudi v Ajbo in včeraj je šlo 10 mož iskat še drugega, ker domov ga ni bilo. Našel ga je njegov brat na Volkovi ježi več ko meter globoko pod snegom, se vé da mrtvega. Torej za streljaj eden od drugega. Danes mi je neki Benečan pravil, da je kraj na Volkovi ježi strahovit o slabem vrcmenu. Pač žalostne novice.

Jagersče, 21. marca. — Včasih primerjali so naše kraje romantični Svici, a prošli teden bili so podobni sneženi Rusiji. Povsod na okoli debel meter snega, višje tudi 1 1/2 m. in še čez. Med mežnarijo in cerkvijo napravilo pa je tolik zamet, da je bilo najkrajše delo prodreti ga, in tako smo šli na sv. Jožefa dan skozi lep snežen prodor ali tunel k službi božji. Vsak, kdor ga je videl, rekel je: To je za v „cajtonge“. Naj pa bo. Če bo o kresu še stal, Vam že sporočim; ako se pa — sil'n, kakor je — neki

dan razruši, čutili bodete potres gotovo tudi v solnčni Gorici; a ne zbojte se; laški in francoški potresi so huji — ker šiba božja. Falbus.

Cerkno, 10. marca. — Dne 17. febr. vršila se je volitev cerkljanskega cestnega odbora. Ker vidim, da je „Soča“ iz vseh krajev sprejela poročila o volitvah cestnih odborov, menim, da tudi mojega poročila ne zavrzete.

Po mojem menenji ima pač najimenitnejšo ulogo pri cestnem odboru tisti, kteremu je izročena „mošnja“. Kakor se mi zdi, pravijo temu človeku načelnik ali predsednik cestnega odbora. Kedo pa je načelnik novega cestnega odbora pri nas? Neki dopisnik iz Cerkna, katerega ime bi radi izvedeli, pisal je nedavno o možu pošteniaku, kateremu pravimo po domače „Petron“, s polnim naslovom piše se Peter Podobnik, župan iz Cerkna. Temu možu izročili so volilci „mošnja“ cestnega odbora. Ali je bilo v njej kaj denarja, ali pa je morda pajek v njej se kopiril, mi ni znano, kajti moj nos ne sega tako globoko. Poprej je bil načelnik cestnega odbora gospod Ivan Kofol, posestnik v Ravnah; zdaj pa ni več. Dalje so bili voljeni v odbor sledeči možje: A Brelih, strojar v Cerknem; J. Tušar, trgovec v Cerknem; Tavá, krčmar na Roki; Rojoc, župan Šobreljaki; M. Pirih, župan na Št. Viškigori. Pri tretji, ožji volitvi oddali so volilci en sedoš prejšnjemu načelniku gospodu J. Kofolu. To bi bilo že preveč, pustiti predsednika, odlikovanega s križcem, meni nič sunaj odbora. Križčanska usmiljenost tega ne dopušča; za tega voljo so mu dali stol, da bude lahko pasil, kako bodo nasledniki gospodarili z velikanskimi svotami denarja.

Volilci cerkljanskega cestnega odbora so pri tej volitvi svetu pokazali, da so možje v pravem pomenu besede; kajti niso gledali, koliko je kedo širok, ali pa visok, nego bolj na tiste dele telesa, v katerih imajo spretnost in ročnost svoj sedeč. Nekteri so mislili, da stoli v cestnem odboru so se smole debelo namazani in da nihče ne more spaviti ran nje mož, ki so se na nje usedli. Žalibog, da je po drugih krajih res tako; le poglejmo bližnje sosedo Tolmino. V Cerknem pa, hvala Bogu, nimamo se smole namazanih stolov. Pri nas imamo možo, ki bistro vidijo in ostro obsojajo nerodnost, če tudi bi se imeli s tem komu zameriti. Takim možem gre vsa čast!

„Pač mnogo moškkih, malo možnaš vek vodi“, bridko toži naš slavni pesnik. Kako pogrešajo nekteri okraji pravih mož! Ne morem si kaj, da bi ne opomnil, da malokje so volilci cestnih odborov tako neodvisno in s prepričanjem volili, kakor prav v Cerknem. Neodvisnost in pa vsestransko premišljeni nasveti neodvisnih mož, ki ne čarje za svoj žep, naj bi bili pri vsaki volitvi zapisani na zastavo, pod katero se zbirajo volilci in oddajajo svoje glasove. Kako pa se godi v tistih krajih, kjer so krčmarji predsedniki cestnega odbora? to je večinom dobro znano.

Volilci cerkljanskega okraja — so podedovali od slovenske hribovske matere poštenost in odkritost; radi tega se ne puste stopiti s prilizjenimi besedami in hinavskim obnašanjem kakih kukavic, ki že uro daleč anamejo klobuk, kadar se jim približuje kaka „kapa“. Pa kako prožni ali elastični so taki „klečoplazi“ pred visokimi gospodi, dasi so sicer okorni in neotesani. Možje volilci, ali bote poslušali svet takih kimavcev? Pride čas, ko Vam bude treba zopet stopiti na volišče za državni ali deželni zbor; obkolijo vas širokobrtni podkupljenci, ki so se stari slovenski poštenosti izneverili, ter Vam bodo odpirali vrata na oba stožaja v značne visoke gradove; z nedosegljivimi obljubami Vas bodo obsipali; a nikar jih ne poslušajte. Samostojni bodite in odločni, potem bo vse prav. Od novega cestnega odbora pričakujemo boljših uspehov. Ali je bilo pod prejšnjim predsedništvom vse v redu, tega ne vprašamo. Kar je bilo, je bilo. Odslej pa želimo, naj bi novi cestni odbor vsako leto skrbel za vsestransko natančno in čiste račune. O iderska cesta, da bi ti znala govoriti!

Neki dopisnik iz Cerkna je že pred nekterimi meseci pisal o neki pobotnici za 10 fl. (Schulstrafe) G. dopisnik! tega ne razamemo; blogovolite nam to pojasniti. Tudi opozarjate čitatelje že v drugič, da je šola v Ravnah zaprta; tudi v tem oziru nam ni vse jasno; povejte resnico! Cerkljan.

Z Bolškega, dne 5. marca. (Nekaj o r. Erjavci. Želja.) Srčno me veseli, da tako proslavljate pleenitega Erjavca, vdega Slovana in učenjaka, in da se narod tako zanima za njegovo ustanovo. (Tudi jaz prilagam v drugo nekaj v isti namen.) Narod, ki zasluznih mož ne časti, jih vreden ni!

Erjavec je bil tudi na Bolškem dobro poznan. V Trenti bil je menda dvakrat ali trikrat. L. 1880 potoval sem z njim vred „na ogled“ v ta podtriglavski svet. V njegovih družbi bil sem v prvo pri izviru Soče. (O tem kraju pisal je pokojnik pozneje;

„Trenta je sicer pozabljen kotič slovenske zemlje; a poleg ima pa tudi dosti zanimivega na vsi strani!“ Iskal pa je takrat učenjak nekoga po Zr. ki se dobi bajda le ondo, posebno v Zadonji pod Triglavom.

Od tega našega ljubljence hranim za spomin 3 pisem (pisanih od l. 1879—1884) in slike. V onih listih se kaj lepo zrcali njegov plemeniti duh, ter odseva njegova ljubezen do materinstva in vede. Milo se mi stori vselej, ko prebiram zdaj ponovno njegove besede: „Ako bodem živ in zdrav, pa k letu Vas morebiti poiskem v Vaši samoti, da se osebno porazgovorim z Vami, predragi t—ski samotar!“ In zdaj?! „In zdaj se On! Naš narod nima srečo!“

Vaš list sicer ni vsem po volji; a kedo more ugoditi vsem? Pomisliti naj bi tudi — gospoda, da je „Soča“ bolj lokalni list; pisan bolj za neučena ljudi. Sploh pa ga tih radi prebiramo. Kaj, ali bi ne bilo možno, da bi izhajal 2 krat na teden? Jaz bi vadijal roko. Kedo se? Srdčen pozdrav!

Težemir G.

Iz Lomskih hribov, 15. marca. — Redke so duhovnije, ktere bi bile po svoji upravi tako razkosane, kakor je naša Lomka. Vsoga vkup šteje nekaj čez 1100 duš in nad 150 ognjev. Ti spadajo pod štiri razna županstva, pod tri c. k. okrajne sodnije in pod dve c. k. okrajni glavarstvi. Vsako lahko izprevidi, kako se more pri takem razkosanju le z veliko težavo priti ktero v občni blagor cele duhovnije potrebno delo. Tako potrebno delo bilo nam je novo pokopališče, ki bi se bilo moralo delati s porazumnostjo in s pomočjo vseh županstev. Da bi se pa ta najna zadeva preveč ne zategnila in da bi ne prouzročila sitnih pisarij, obsidalo se je na splošno željo ljudstva pod vodstvom in nadzorstvom domačega duhovnega pastirja v kratkem času, brez sodelovanja dotičnih županstev, lepo in prostorno pokopališče s kapelico vred, ki dela čast vsej duhovniji. Novo pokopališče pa tudi kaže, koliko se lahko doseže z dobro voljo in z združenimi moči brez pritiska in brez postavnih sredstev z manjšimi stroški, ako se ljudje med seboj lepo porazumejo. To novo pokopališče blagoslovil nam je preteklo jesensko kvaterno uedeljo v. č. g. dekan iz Kanala.

Preteklo tretjo postno nedeljo pa smo imeli zopet redko slovesnost. V. č. g. dekan je v navzočnosti še nekaterih bližnjih duhovnov blagoslovil v našej cerkvi nov stranski altar sv. Jožefa, katerega nam je daroval eden naših premožnejših posestnikov iz Kanalskega Loma, g. Jožef Levpušček. Altar je za našo ne veliko cerkev prav primerno in čedno z lesa izdelan. Izdelal ga je neki Franc Schmalzl na Tirolskem „St. Ulrich, Marienheim“. Zarad nizke cene pa čednega dela sme se ta umetnik tudi drugod priporočati. Da bi bilo še kaj več takih darovalcev! Bog in sv. Jožef mu povrni! Kaj ginljivo je bilo, ko so kip ali štatuo sv. Jožefa, z lesa mojster-ko izdelano, v procesiji nesli iz farovža in postavili jo na altar. Kaj ginljive bile so pa tudi besede, ktere nam je v. č. g. dekan na srce govoril v čast sv. Jožefa. Naj bi bil sv. Jožef varuh in priprošnik onemu blagemu dobrotniku, pa tudi vsem nam Lomjanom!

Kakor vidiš, draga „Soča“, v nekaterih rešeh hribovci vendar le napredicem. V enaj reči se pa ne ganemo; v tem, kar zadeva vožnje poti, mislim, da smo Lomjani najzadnji v Avstriji. Tu se dela nova pot; tam se stara širi ali popravlja; pri nas pa nič. Kakor sem že omenil, smo Lomjani preveč razkosani, da bi se nas županstva usmili. Poprejšnji cestni odbor Kanalski ni vedel za nas, kakor tudi mi zanj ne, razen ko je bilo treba odrajtovati cestne naklade. Pač se pa sliši zdaj, da pride v kratkem neki zemljemerec iz Gorice, katerega je že prejšnji cestni odbor najel, da nam bo meril cesto iz Kala v Lom. Ne razumemo modrosti prejšnjega cestnega odbora. K čemu to? Naj se denar raje obrne za bolj potrebne reči. Če že hoče cestni odbor za Lomjane kaj storiti, naj nam pomaga, da izdelamo prej za Lom najbolj potrebno cesto po Ogrščeku do Loga k namerovani skladovni cesti med Kanalom in Sv. Lucijo. Po tej dolini, po Ogrščeku je Lomjanom od narave umerjena pot, ki bi bila še najbolj položna in v otišy, ki bi se dala rabiti po zimi in po leti, ki bi bila najkrajša vez s Kanalom in z Gorico. Karar bi bila ta najbolj potrebna črta že dodelana, tedaj naj nam cestni odbor pomaga za manj važno zvezo z drugimi sosedi.

Nekoliko več zaupanja imamo v županstvo pri Sv. Luciji, h katerej spada naš Tominski Lom. Ono je hvalevredno, ker si prizadeva, da bi se izdelala vožnja pot od Sv. Lucije v Lom Tominski, pa ima veliko nasprotnikov; med temi so Lomjani najhujši, za njimi pa Grudenčarji in drugi reveži, ki v svoji kratkovidnosti nespametno mislijo, da jim ne bodo ceste nič koristile. Nadjamo se pa, da županstvo pri Sv. Luciji premaga vse zapreke in da ustreže pravičnim zahtevam dobromislečnih davkoplačevalcev Tominskega, kakor tudi Kanalskega Loma, ki so se pristojevoljno ponudili, da bodo svojim Tominskim sosedom pomagali pri izdelovanju vožnje poti od Sv. Lucije v Lom Tominski. Bog daj, da bi ti mogli, draga „Soča“, v kratkem kaj veseliga sporočiti v t. j. zadevi. Lomjan.

Politični razgled.

V državnem zboru sprejela se je pogodba z avstro-ogersko banko v obče po dosedanjih načelih. Papirnat denar te banke imel bode tudi zanaprej na eni strani le nemški, na drugi le madjarski napis v očevidni dokaz jezikovne ravnopravnosti avstrijskih in ogerskih narodov. To stališče pojasnil je v lepem govoru češki poslanec Gregr, ki je stavil predlog, naj se vsaj na nemški strani bankovcev uvedejo napisi tudi v drugih jezikih avstrijskih narodov. Večina bila je pa proti temu predlogu in je sprejela resolucijo, naj vlada dela na to, da se na obeh straneh — tudi na madjarski — zadosti zahtevam časa in pravice. Vendar ni dvoma, da bodo bankovci v prihodnjih 10 letih taki, kakor do sedaj. Sicer pa se je premenil vladin predlog v bankinih zadevah v tem, da bi si delila vlada in društvo dobiček od 6% dalje in ne še le od 7% naprej, kakor je vlada zahtevala. Pa tudi ta poraz se poravna, če drugače ne, po gospodski zbornici, ki gotovo sprejme vladin predlog. Potem se vrne v posl. zbornico, kjer se najprže sprejme z veliko večino. Sedaj obravnava se še vedno načrt postave o zavarovanju delavcev, ki je za naše razmere majhnega pomena.

V ogerskem državnem zboru, posebno v zbornici magnatov, pričeli so se ponavljati napadi na Tiszino vlado, pod katero dolgovi vedno rastejo. Mirni življi v tej zbornici očitali so vladi lehkomišelnost in zapravljivost, ki privede Ogre na boben. Vse to bode svedča prav malo pomagalo, Tisza ostane še vedno na krmilu. Sicer napravljajo se na Ogorskem nove demonstracije proti skupni vojski. Vseučiliški dijaki in drugi prosili so honyedskega (deželne brambre) ministra na Ogorskem, naj odstrani nemške izpite za oficirje. Minister je odgovoril, da to je sedaj nemogoče; zato pa se je pričelo gibanje proti njemu in proti takim izpitom. Madjarom je greben močno zrastel in nikako bi se ne čudili, ako bi katerega dne zahtevali, da mora biti jezik v vojski madjarski.

Hrvaški sabor se je na novo sešel. Teško je pisati kaj o tem modernem saboru. Večina, ki je madjarska kakor ban, zapoveduje; manjšina mora pa molčati, ali pa se izključijo posamezni poslanci za 20 do 60 sej iz zbornice. Poslanec Starčeviću se je še hujša pripetila; dasi je osebno skozi in skozi poštenjak, tožijo ga radi goljufije. Pred par dnevi bil je prvokrat zaslišan in dejan pod ključ v preiskovalni zapor. Tako se uniči opozicija. Turki bi lahko prišli v šolo k Madjarom, kjer bi se marsikaj naučili.

Zunanja politika minolih osem dnij kazala je nasprotno pojave: v Rusiji nameravali so nekateri brezvestneži umoriti carja, dočim praznuje Nemčija na najslavnejši način 90. rojstni dan svojega cesarja Viljelma. V Rusiji so prijeli malo-lopričneže in jih zaprli; čudno tiho je od onega časa o njih; početkom govorilo se je, da so ruski dijaki, ki hočejo ustavo; potem so listi poročali, da so bili nihilisti; a ker so tako hitro vsi obmolknili, je mogoče, da tiči za tem grmom vse kaj drugega. V Berlinu pa napravilo je nad 4000 dijakov cesarju velikausko bakljado, in mesto je bilo krasno razsvitljeno v dan 22. t. m.

Italijanski ministerski predsednik je bil zbolel, a zdaj je že toliko okreval, da je začel zopet poslovati. Sedaj pričakujejo se dejanja, ki ministerstvo okrepijo. Minister Robilant grajal je postopanje poveljnika v Masavahu in ga je nadomestil z drugim.

Iz Srbije se je poročalo, da je skienila zvezo z našo državo, vsled katere bi ustopili v slučajih vojske naši vojaki v srbsko vojsko, ki bi nam pomagala in znašala vsaj 200.000 mož; a to se v Srbiji uradno preklicuje.

V Bulgariji je vse pri starem.

Domache in razne vesti.

Za Erjavčev spomenik in ustanovo razkazali smo v 12 številki „Soča“ 2071 gl. 23¹/₂ kr. Da-

lje so darovali: J. K. v D. 2 gl.; Franc Gruntar nabral pri rodoljubih v Šmarji 6 gl. 50 kr.; Dragutin Žagar poslal iz Ljubljane (po odbitih stroških 10¹/₂ kr.) znesek 8 gl. 21 kr., in sicer so dali: Josip Stanič, notaraki koncipiat v Kamniku, 1 gl.; Franc Šustaršič, kaplan v Smlédniku, 1 gid.; v veseli družbi pri „Avstr cesarji“ v Ljubljani nabral Ivan Pribil 3 gl.; Ana dr. Zarnika v Ljubljani darovala 3 gl. 31¹/₂ kr. — Matilda grofinja Attems v Podgori 5 gid.; Marija Urbančič, učiteljica v Podgori, 2 gid.; dr. A. Primožič, c. k. profesor v Jiglavi, 5 gl.; Jakob Znidaršič, profesor v Serajevu, je poslal 18 gl., katere so darovali: Jak. Znidaršič 5 gl.; M. Bedjanič, profesor, 1 gl.; R. Cuček, profesor, 1 gl.; M. Leban, upravitelj dohodarstvenega urada, 1 gl.; E. Lilek, profesor, 3 gl.; Fr. Oblak, predstojnik računarskega oddelka, 5 gl.; Seunik, profesor, 1 gl.; J. Spindler, tiskar, 1 gl.; — Znidaršič Andrej vikar v Gradnem, 3 gl.; Kalin, posestnik v Šmarjah, 2 gl.; Jožef Poljšak, župnik v Prvačini, 2 gl.; góna Justina Strukelj, učiteljica v Komnu, 2 gl.; Fran Vršec, c. k. notar v Sevnici, 2 gl.; Težemir (II. dar) 1 gl.; Jožef Sovdat, župnik v Kamnjah, 2 gl.; Josip Kumar, vikar v Brestovici, 2 gl.; Franc Vodopivec, učitelj v Brestovici, 1 gl.; Mercina Jurij, vikar v Sovodnjah, 2 gl.; Gruden Urban, gozda v Petovljah, 1 gl.; Benko Janec, učitelj v Sovodnjah, 1 gl.; M. Cotič in T. Což v Rubijah 20 kr.; novih dohodkov 67 gl. 91 kr.; skupnih dohodkov 2139 gl. 14¹/₂ kr.

Drobne novice. Proračunski odsek državnega zbora sprejel je po nasvetu dr. viteza Tonklija resolucijo zarad slovenskih paralelk na gimnazijih Slovencev namenjenih. — Novi celovski škof dr. Kahn bil je v Solnogradu v škofa posvečen v praznik sv. Jožefa; svoje novo mesto v Celovci zasede v nedeljo 27. t. m. — „Matica Slovenska“ v Ljubljani bo imela v sredo po Veliki noči 13. aprila svoj letošnji občni zbor. Volilo se bo več novih odbornikov namesto umrlih ali odstopivših. Kdor se ne more zboru udeležiti, lahko voli po listku, ki ga mora podpisati in poslati društvenemu predsedništvu do 13. aprila. — Zadnji smo objavili spored besede, katero je nameravala napraviti Goriška Čitalnica; a danes moramo naznaniti, da vsled bolezni in smrti v hiši čitalničnega g. povodnje se je morala beseda odložiti za nedoločen čas. — Vipavska Čitalnica priredi Erjavčevu besedo, katero je morala prenesti radi burje in snega v prejšnjem tednu, prihodnje nedeljo 27. t. m. s programom, v zadnji številki objavljenim. — Knjiga dr. K. Strekelja o Kraškem narežji prodaja se po 1 gl. (po pošti 5 kr. več) pri: Karl Gold's Sohn, Buchhändler, Wien. I. Stefansplatz. — Goriška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda bo imela prihodnje nedeljo 27. t. m. ob 11. uri predpoludne v prostorih goriške čitalnice svoj letošnji redni občni zbor. — Kakor je razvidno iz vabila v današnji številki, bo imela „Goriška ljudska posojilnica“ svoj redni občni zbor prihodnji četrtek 31. t. m. — Sneg in zameti naredili so veliko škodo na šadnem drevju pa tudi mnogo ljudij, katere je sneg zasačil na prostem, da niso mogli priti do človeških stanovanj, je konec storilo. Od raznih strani prihajajo taka žalostna poročila.

Slovana pesniški del ureduje od 1. aprila na dalje slavni naš pesnik Simon Gregorčič. To nam je poročstvo, da bode „Slovana“ prinašal samo izborne pesniške spise, in zato ga še jedenkrat priporočam slovenskemu občinstvu.

Preč g. Mons. Ivana dr. Orndiča umetnik je prošle nedelje prevzvišeni kardinal Serafini prvim maškikom (archipresbyter) v cerkvi sv. Feronima v Rimu. Prisotnih je bilo obilo gospodov, ki so se jako radovali zaslužnega imenovanja. Odlikovane se je učil bogoslovje v Gorici in je ostal profesorjem in součencem v častnem spominu. Za tega delj pa ta novica razveseli vse njega znanee in prijatelje — Slovane. Z njimi kliče mu i „Soča“: Mnoga leta!

Izšolanim pravnikom, ki se pripravljajo za državno službo in bodo morali kot taki o svojem času poročila dajati na razne pritožbe ljudstva do višjih uradov, priporočamo kot uzorec takega poročila zagovor gosp. Franca Brišarja, župana na Gradnem, v današnji številki „Soča“. Odgovor na dopis v 12. št. „Soča“ je tako spretno sestavljen, da bi delal vsa čast ne le kakemu okrajnemu komisarju, ampak celo okrajnemu glavarju ali uradniku na višji stopinji, do katere more splezati. Gospodu županu čestitamo k takemu koncipistu (sestavljalcu pisma).

Razpisana služba. C. k. poštno in brzozjavno ravnateljstvo razpisalo je mesto poštnega odpravnika v Renčah, v okraji goriškem, z letno plačo 150 gl. in službeno doklado 40 gid. Jamčevine treba 200 gl. Prošnje v 14 dneh ravnateljstvu. — Govori se, da bo razpisana tudi pošta v Logu pri Bolci.

VABILO.

Podpisano ravnateljstvo vabi uljudno vse p. n. gg. društvenike „Goriške ljudske posojilnice“ k občnemu zboru, ki bo v četrtek 31. marca ob 11. uri predpoludne v društveni pisarni v hiši dr. viteza Tonkličja (Via Ascoli št. 1) z naslednjim

dnevnim redom:

1. Poročilo odborovo o društvenem delovanju leta 1886.
2. Račun za leto 1886 in sklepanje o razdelitvi čiste-ga dobička.
3. Morebitni predlogi in nasveti gg. društvenikov.
4. Volitev ravnateljstva in nadzorstva po listih.

V Gorici, 23. marca 1887.

Ravnateljstvo
„Goriške ljudske posojilnice“.

Zahvala.

Pred tremi meseci je moja soproga popolnoma zblaznila, tako da sem bil primoran dati jo v bolniš-nico vamiljenih bratov v Gorici, kjer je bila po vsemu dobro postrežena in hvala Bogu tudi v kratkem času ozdravljena. Zato si štejem v dolžnost javno zahvaliti se š. o. prijorju Sobel-ju, g. dr. Keršovanu in dr. Saunik-u, ki so mojo soprogo rešili te hude bolezni in jo popolnoma ozdravili.

Solkan, 22. marca 1887.

ANDREJ ŠTROSAR
krčmar.

S pretužnim srcem naznanjamo šest. gg. prijateljem in znancem, da je naš nepozabljivi triletni sinček oziroma bratec

Rafael Mercina

po kratkej a krutej grneji bolezni 18. dne t. m. izdihol svojo nedolžno dušico.

V Gorici, 21. marca 1887

Danilo Ivan Mercina
brat oče
Jelka Terezija roj. Kolarič
sestra mati

„Ljubljanski Zvon.“

Stoji za pol leta glđ. 2.30; za četrt leta glđ. 1.15.

V pisarni Seitz-eve tiskarne nasproti seme-nišču v Gorici prodaja se po znižani ceni — za 1 glđ. 30 kr.

VELIKI TEDEN

IN

VELIKA NOČ,

spisal profesor Andrej Marušič.

Knjiga se pošilja tudi po pošti na povzetje. Kdor pa denar uže z naročilom vred pošlje, naj pri-dene še 10 kr. za vozni list.

Čudovite kapljice

sv. Antona Padovanskega

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najhujše želo-dne bolezni. Prav izvrstno vstrezajo zo-per hemorojide, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mesečnih nadelnostih, zoper beli tok, bojaz, zoper bitje srca ter čistijo pokvarjeno kri. One ne preganjajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajejo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; z naročbo in pošiljavo pa edino v lekarnici Cristofoletti v Gorici, v Trstu v lekarni C. Zanetti in G. B. Rovis in v lekarni Alla Ma-donna v Korminu.
Kna steklenica stane 30 novcov.

Razglas.

Ker je služba učitelja na ljudski šoli v Šmarji razpisana, opozoruje podpisano županstvo vse gg. učitelje, kateri so zmožni orglanja, da se odda tudi služba organista z letno plačo 140 glđ.

Županstvo Šmarje

12. marca 1887

GRUNTER

župan.

Konec, bolj prirodno pedolice v raznih bar-
vah za družbo zivega kromčarja
blava se roka — to listek po 60 kr. (in poskinit) pri
podatku prirovnih pri sv. Jakobu v Ljubljani pa
potom vseh knjižarnarjev.

Samo sredi Raštelja št. 7.

ANTON POTATZKY V GORICI.

Bogata zaloga: norimberškega in galanta-rijskega blaga, lepotičja, dišav, igrač, nogovic, živnih priprav, sukanca in proje, krojaških in čevljarskih potrebščin, priprav za potnike in ka-dilce, cigaretaega papirja, celuloidnih zavrtnikov in zapestnikov za duhovnike, meščane in vo-jake; posebnost: najfineje igle za šivalne stroje.

Za pomladno sotev se najtopleje priporočajo

SEMENA

prave francoske lucerneke in štajerske rudoče detelje zagotovljene, brez prealike, potom italijan-ske Ray — (izmed najboljših krmil) in angleške Ray — trave, kakor tudi raznih vrst zelenjav najboljše dobrote, ki hitro kali.

Na drobno in na debelo.

Jožef Culot, v Raštelji 2—25.

Naznanjam poštenim kmetovalcem, da sem dobil te dni vsakovrstnih vrtnih semen, frišnih in zagotovljenih.
Dalje naznanjam, da moja štacuna je vedno dobro preskrbljena z drobnino in igračami vsake vrste po tako nizkih cenah, da se jej ni bati tekmecev.

Jožef Culot
v Raštelji.

Jožef Culot, v Raštelji 2—25.

Prodaja smrekovih sadik.

V c. k. centralni drevesnici pod Rožnikom proda se 4 milijone triletnih, lepih smrekovih sadik v skupinah po tisoč kosov, katerih vsaka z zavijanjem vred stane 2 goldinarja. Naročila vsprejema c. k. deželno gozdno nad-zornišstvo v Ljubljani do konec marcija t. l.

Pri glavnem zastopu „AZIENDE“, zavarovalne družbe za življenje, sprej-me se potovalni uradnik za Primorsko. Letna plača znaša 780 glđ., dnevnine na potovanji po dogovoru in provizije. Pro-silci morajo zmožni biti slovenskega, ita-lijanskega in nemškega jezika.

Prošnje se spričali sprejemajo se do 1. aprila 1887 pri glavnem zastopu v Ljubljani.

Franca „čisti hitro in gotovo“
profesor Karl pl. Braun na Dunaji.
Jožefa ne uzrokuje nikakih težav
profesor pl. Bamberger na Dunaji.
Grenki „dela bolj uspešno nego
druge grenke vode.“
Vrelec profesor Leidesdorf na Dunaji.

Zahteva naj se vedno in razločno: FRAN-CA JOŽEFA GRENKI VRELEC. Zaloge povsod. V Gorici: lekar gosp. Cristofoletti, Gironcoli, Pontoni in A. Seppenhofer. Raz-pošilja se iz Budapešte.

UMETEN GNOJ.

Podajemo spoštovanim čitateljem sledeče s pri-čevalo izdano po c. k. poskuševališči za vinarstvo in svilorejo g. Franca-cu. MULITSCH-u. (Mullitsch), ki ima za-logo kemično preiskanih (analizovanih) gnojov, ki se prodajajo pod nadzorstvom omenjenega c. k. zavoda.

„Spričujem, da uzorec umetnega gnoja, podani nam 28. februarja t. l., so se kemično preiskali (raz-krojili all analizovali) in da se pokazali sledede sestavo:

Št. 1 moka s kostij, azota 4.37%, fosforove kisline skupno 16.50%;

Št. 2 moka z izmolzenih kostij, azota 0.87%, fosforove kisline skupno 28.30%;

Št. 3 nadfosfat, azota 1.25%, fosforove ki-sline 17.70%, katere 9.2% se razpusti v vodi.

Iz cen omenjenih gnojov, namred gl. 7.50 za gnoj št. 1 — gl. 7.00 za gnoj št. 2 — gl. 11.00 za gnoj št. 3, razvidi se, da so v pravi razmeri s redil-nimi tvarstvi, ki se nahajajo v njih.

V Gorici, 7. marca 1887.

Vodstvo c. k. poskuševališča za vinarstvo in svilorejo.
(Podpisan) J. BOLLE.“

Ako smemo kaj opomniti, rečemo, da v deželi, kjer je taka potreba gnoja, da se plačujejo neverjetno cene za navadni gnoj, za saje in za enake stvari, je prava sreča, ako se morejo dobiti umetni gnoj s po-roktvom in po ceni, ki je v pravi razmeri s poglavit-nimi redilnimi močmi, katere imajo v sobi.

Prešla leta rabili smo za svoje travnike in za njihva obsejano z mediko enake gnoje in bili smo po-polnoma zadovoljni. Ali naš gnoj imel je samo 8% azota in fosforove kisline skupno 15%, če tudi smo ga plačali po gl. 9.50 kvintal; s toliko večjim zaupanjem bomo gnojili letos z gnojem, ki ima azota 4.37% in fosforove kisline 16.50%, ter stane gl. 7.50.

V Gorici, 9. marca 1887.

E. Giordano.

Glavna zaloga za Gorico in za deželo pri

Franca pl. Mulitsch-u

(štacuna železa IV. MICHELITSCH-a
na Travniku)

z odbrano zalogo pocinjenega drata za nograde po tovarniških cenah.

Radi večje priročnosti oddajejo se kmetovalcem tudi vrece po 50 in 100 kilov.

Ima tudi zagotovljeno seme detelje medike z Ogerskega po 1 gl. kilo.

Želodčne bolezni hitro in gotovo ozdravi

jeruzalemski balzam

edino in nepresegljivo želodčno zdravilo.

Izbrati v raznih želodčnih boleznih zdravilo, katero bi v resnici odgovarjalo namenu, ni lahka stvar dandanes, ko se prodajajo vsakovrstna taka zdravila.

Večji del onih kapljic, izložkov itd. itd., ki se oznanjajo in priporočajo občinstvu z visoko letedimi besedami, ni drugega ko prevarr, pogosto še škodljiva.

Samo jeruzalemski balzam, uže davno znan po svoji priprosti sestavi in po oživljajoči svoji moči na želodčne živece, si je pridobil prednost pred vsemi dru-gimi do zdaj znanimi pomočki, kar potrjuje njegova razprodaja, ki vedno raste.

Ta balzam, bogat krepejajoče moči kineškega ra-barbara, korenike, ki je sploh znana po svojem pre-bavnem uspehu, daje gotovo sredstvo proti želodčnim slabostim, izvirajočim iz nerednega prebavljanja. Zato se priporoča, ko jesti ne diši, proti neprijetni sapi, gnjus, riganju, zabasanju, hemorojdalnim težavam; pomaga tudi proti zatratnici, glistam in boleznim v drobu.

Steklenica s podukom 30 kr.

Glavna zaloga v lekarni G. B. Pontoni v Gorici.

V TRSTU pri G. B. Rovis, v KORMINU pri A. Franzoni, v TOLMINU pri C. Palisca.

Razpis dražbe.

Po sklepu c. k. pomnoženega okrajnega šolskega sveta razširi se šolska hiša pri Sv. Luciji in popravi se šolska hiša v Volčah. Te dela se oddajo dne 6. aprila t. l. po dražbi pri podpisnem uradu ob 11. uri popoldne. Za prvo so preudarjeni stroški na 5.549 gl. 84 kr., za drugo pa na 819 gl. 57 kr. Do dneva dražbe bota razpoložena dotična načrta, predarjka in pogoji v tukajšnji uradnihi. C. K. OKRAJNI ŠOLSKI SVET V TOLMINU dne 12. marca 1887.

Teodor Slabanja,

stobar v GORICI, ulice Morelli št. 17,

se priporoča velečastiti duhovščini za izdelovanje cerkvenih potrebščin namreč: Monštranc, kustodij, kelihov, ciborijev, svetilnic, svečnikov za altare, tabernakelne in pred štacijone, križev za altare in za bandera, relikvijarijev, monštrancic ali križev za svetinje, kanonakih tabel, kadilnic s kadilnim čolnicem, raznih steklenic za daritno vino, stopic, ročnikov in krožnikov s kovine, krstnih skled in žlic, kotličev za blagoslovljeno vodo, kropilnikov, posodic za sv. olje in sv. popotnico, drzal za sveče, sklepov pri plavjalih itd. itd. po najnižji ceni. Tudi se pri njem stara cerkvena priprava v ognji pozlati, posrebrni, izčisti in popravi. Na blagovoljna vprašanja bode radovoljno odgovarjal in pošlje vsako blago dobro shranjeno in poštne prosto. Stare nerabljive reči, medenino (messing) in kotlovino jemljem v račun.

Slovenske molitvene in spodvadne bukve.

Naslednje knjige iz zaloge Matije Gerberja v Ljubljani:

A. Za mladino.

Hrisogon M. Kruh angeljski. — Pintar L. Sveti Angelj varh. — Nebeške iskricke. — Pobožni otrok. — Volčič Janez. Jezus in Marija moja ljubezen. — Pastite te male k meni, ker njih je nebeško kraljestvo.

B. Za odrasle.

Čast Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji. — Ključ nebeških vrat. — Jeran L. in Zamejce A. Lijla v Božjem vrtu. — Lah V. Sv. Alojzij. — Lesar A. Jezus Kristus devicam svojim nevestam na serec govori. — Pintar L. Mašno in druge molitve. — Rozman I. Deklilake bukve. — Siava Marije Devico II. del. — Volčič Janez. Božja pot k naši ljubi Gospej presvetoga sereca. — Getzemani in Golgata. — Gospod usliši moje molitve. — Sveti misijonski križ. — Marija zgodnja Danica, mati milosti Božje. — Naša ljuba Gospa presvetoga sereca. — Stopinje k popolni ljubezni Božji. — Sveta ura moliti Jezusa v Zakramentu ljubezni Božje. — Verlec nebeški. — Vijolice bratom in sestram družbe vednega čiščenja sv. Jožefa. — Zlata šola.

C. Pobožne knjige.

Bratovščina sv. Uršule. — Volčič Janez. Devetdnevica k naši ljubi Gospej presv. Sereca. — Petdeset zdihljejev k Mariji Devici. — Ura moliti Jezusa v Zakramentu ljubezni.

D. Knjige za službo božjo.

Molitve pri očitni službi Božji. — Sveti Listi in Evangeliji. — Angeljska služba za strežbo pri sv. maši.

E. Pesmarice.

Volčič J. & Jeran L. Sveta pesmi III. in IV. knjiga. Te knjige dobivajo se vedno, raznovrstno vezane, kakor: v usnji, platnu, v rujavem usnji, s slonovo kostjo ali s ponarejenim kristalnim steklom, pri

V. Sandrinelli-ju

Via S. Sebastiano št. 3 v Trstu.

Naročitbe izvršujejo se točno in hitro na vse strani.

Mnogo prihrani,

kdor kupi obleko v

krojačnici Ignacija Steinerja, ki je največja v Gorici

v kateri se dobi vsak čas na veliko izbiri narejena obleka po naslednjih cenah:

Popolna pomladanska obleka za gospode	od 8 do 30 gl.
" " " " " dečke	" 6 " 15 "
" " " " " otroke	" 3 " 10 "
Površne pomladanske suknje za gospode	" 8 " 30 "
Pomladanski saki	" 5 " 15 "

Vrhu tega bogata zaloga vsakovrstne robe iz raznih tovarov po naročilu vsled mere, ki se izvrši točno in hitro. Uzorci na zahtevo brezplačno in prosti poštnine.

Novo došli dolmani najnovejšega kroja od 8 do 50 gl. za gospé. Saki za gospe od 4 do 15 gl.

DROGERIJA

Antona Mazzoli-ja

v Gosposki ulici in pri Mestnem vrtu V GORICI

Prah ki pogasi vsak požar.

To najvpešnejše sredstvo, ki ugasi hipoma vsak požar, je do zdaj edino znano, da se je potrdilo po mnogih skušnjah, ki so dokazale, da ta prah je prekosil vse do zdaj znane in hvaljene iznajdbe. Zato ga priporočam slavnim uradom, gasilcem, obrtojskim podjetjem in zasebnikom.

Stroški za ta prah so prav majhni v primeru z ogromno škodo, katero naredi večjih požar v najkrajšem času.

Edina zaloga slovečega Portlandkega cementa iz Kufsteina, katerega so rabili s čudovitim uspehom pri velikanskem vodotoku na Dunaji in pri drugih velikih stavbah tukaj in v okolici, kakor tudi hidravličnega japna (rimskega cementa).

Vitrijolova tekočina proti strupeni rosi ali peronospori na trtah, najboljša vrste, preiskana in potrjena s pričevalom tukajšnjega c. k. poskuševališča za vinorejo po najnižji ceni.

Zaloga barv, čopičev, malarskih potrebščin, drog (dišav), postavno dovoljenih zdravil in mineralnih vod, kakor tudi edina zaloga luga „PURITAS“ za čiščenje perila.

Vse po prav nizkih cenah.

Na debelo. Josip Miani & Co. Na drobno.

na Travniku št. 19 v Gorici. Na debelo in na drobno.

Priporočajo svojo veliko zalogo vsakovrstnega stekla, navadnega in finega, kristalov, ogledal z okvirji in brez njih, raznovrstnih šip za okna, tudi barvanih, posod s porcelana, z ilovice in za kuhinjo za družine, gostilne, krčme, pivarne, sladkarne, kavarne; kakor tudi namizja in priprav za kavo, čaj za 2, 6 ali 12 oseb, obešal za ubrisalke s stekla, porcelana in angleškega ila, palic in okvirjev pozlačenih v starem in novem slogu, svetilnic vsake vrste za petrolej, krožnikov, skled in žlic.

Velika zaloga črnih steklenic (botelj) za vino, pivo, likerje iz slavno znane tovarne v Slemensu; oblečenih steklenic (flaškonov) od 1 do 50 litrov. Sprejemajo vsakeršno steklarsko delo tudi na deželi za poslopja in cerkve tudi v gotiškem slogu z barvanimi šipami, vezanimi s svincom.

Imajo zalogo najmenitnejših tovarov danjskih in sprejemajo katero koli naročilo po tovarniški ceni na posode in priprave za cerkveno rabo, bodisi s čistega srebra, kakor tudi s posrebrnene kovine, najfineje, n. pr. kelihov, ciborijev, monštranc, svečnikov, svetilnic, križev, altarnih tabel, križevih potov.

Sprejemajo naročila gledé lestencev (kljod) bodisi s kristala, kakor tudi z rude, vse po najnižjih cenah.

LEKARNA TRNKÓCZY,

zraven rotovža v Ljubljani na velikem mestnem trgu, priporoča tukaj popisana najboljša in sveža zdravila. Ni ga dneva, da bi ne prejeli pismenih zahval o naših izbornih skušenih domačih zdravilih. Lekarne Trnkóczyjevih firm so: Na Dunaji dve in ena kemična tovarna v Gradci (na Štajarskem) ena pa v Ljubljani. P. n. občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležočo, da spodaj navedena zdravila s prvo pošto dobi, da nalog tako-le napravi: Lekarna Trnkóczy poleg rotovža v Ljubljani.

Marijacejske kapljice za želodec,

kterim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvraten uspeh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper: mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urak, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavoból, krč v želodcu, bitje srea, zabasanje, gliste, bolezni na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 steklenica volja 20 kr., 1 tucat 2 gl., 5 tucatov samo 8 gl.

MARI-ZELLER STROPFEN. NUR ECHT BEI APOTHEKER TRNKÓCZY LAIBACH 1 STÜCK 20.

SVARILLO! Opozarjamo, da se tisto istinite Marijacejske kapljice dobivajo samo v lekarni Trnkóczy-ja zraven rotovža na velikem Mestnem trgu v Ljubljani. Cvet zoper trganje (Gicht), je odlično najboljšo zdravilo zoper protiv ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter žirnih, otekline, otrpela ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnoma trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Matiču“ z zraven stoječim znamenjem. 1 stekl. 50 kr., tucat 4 fl. 50 kr. Če ni na steklenici zraven stoječega znamenja, ni pravi cvet in ga precej nazaj vrnilo. Spharmacia

Planinski zeliščni sirop kranjski,

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vratoból, jetiko, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr., 1 tucat 5 fl. Samo ta sirop za 56 kr. je pravi. Kričistilne kroglice, ne sme b se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se že tisočkrat sijajno ovedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobólu, otrpjenih udih, skazenem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah A 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami: gl. 5 kr. Razpošiljava se s pošto na manj jeden zavoj.

Zdravila za živino. Štupa za živino.

Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri vseh boleznih krav, konj in prašičev.

Konje varuje ta štupa trganja po črevih, bezgavk, vseh nalezljivih kužnih boleznih, kašlja, plućnih in vratnih boleznih ter odpravlja vse gliste, tudi vzdržuje konje debele, okrogle in iskrene. Krave dobé mnogo dobrega mleka. Zametek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zamotkov z rabilnim navodom samo 2 gl.

Cvet za konje.

Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretégu žil, otekanji kolen, kopitnih boleznih, otrpjenji v boku, v križi itd. pri otekanji nog, mehurjih na nogah, izvinjenji, otišcanji od sedla in oprave, pri sušici itd. s kratka pri vseh vnanjih boleznih in hibah. Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gl., 5 stekl.

z rabil. navodom vred samo 4 gl. Vsa ta našeta zdravila se samo prava dobijo v lekarni Trnkóczy-ja v Ljubljani zraven rotovža in se vsak dan s pošto razpošiljava.